

เอกสารคำสอน

ชุดวิชา 93434 ระบบสารสนเทศและการวิจัยเพื่อการจัดการการผลิตสัตว์
หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

อาจารย์ ดร.วรินทร์ มณีรัตน์

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
โทรศัพท์ 02-504-8046-8
แฟกซ์ 02-503-3578

ชุดวิชา 93434 ระบบสารสนเทศและการวิจัยเพื่อการจัดการการผลิตสัตว์ (Information Systems and Research for Animal Production Management)

คำอธิบายชุดวิชา

ระบบสารสนเทศทางด้านการเกษตร บทบาท ความสำคัญ การเก็บรวบรวม การค้นคว้า และการพัฒนา ตลอดจนการประยุกต์ระบบสารสนเทศใช้ในการจัดการการผลิตสัตว์ หลักการวิจัย สถิติเพื่อการวิจัย การวิจัยทางด้านการจัดการการผลิตสัตว์ การวิจัยระบบฟาร์ม และการนำผลงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการจัดการการผลิตสัตว์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางด้านการจัดการการผลิตสัตว์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการการผลิตสัตว์ ตลอดจนสามารถพัฒนาการเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการการผลิตสัตว์ได้
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานการวิจัย สามารถอ่านผล และแปลความหมายผลงานวิจัย ตลอดจนสามารถนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการการผลิตสัตว์ได้

รายชื่อหน่วยการสอน

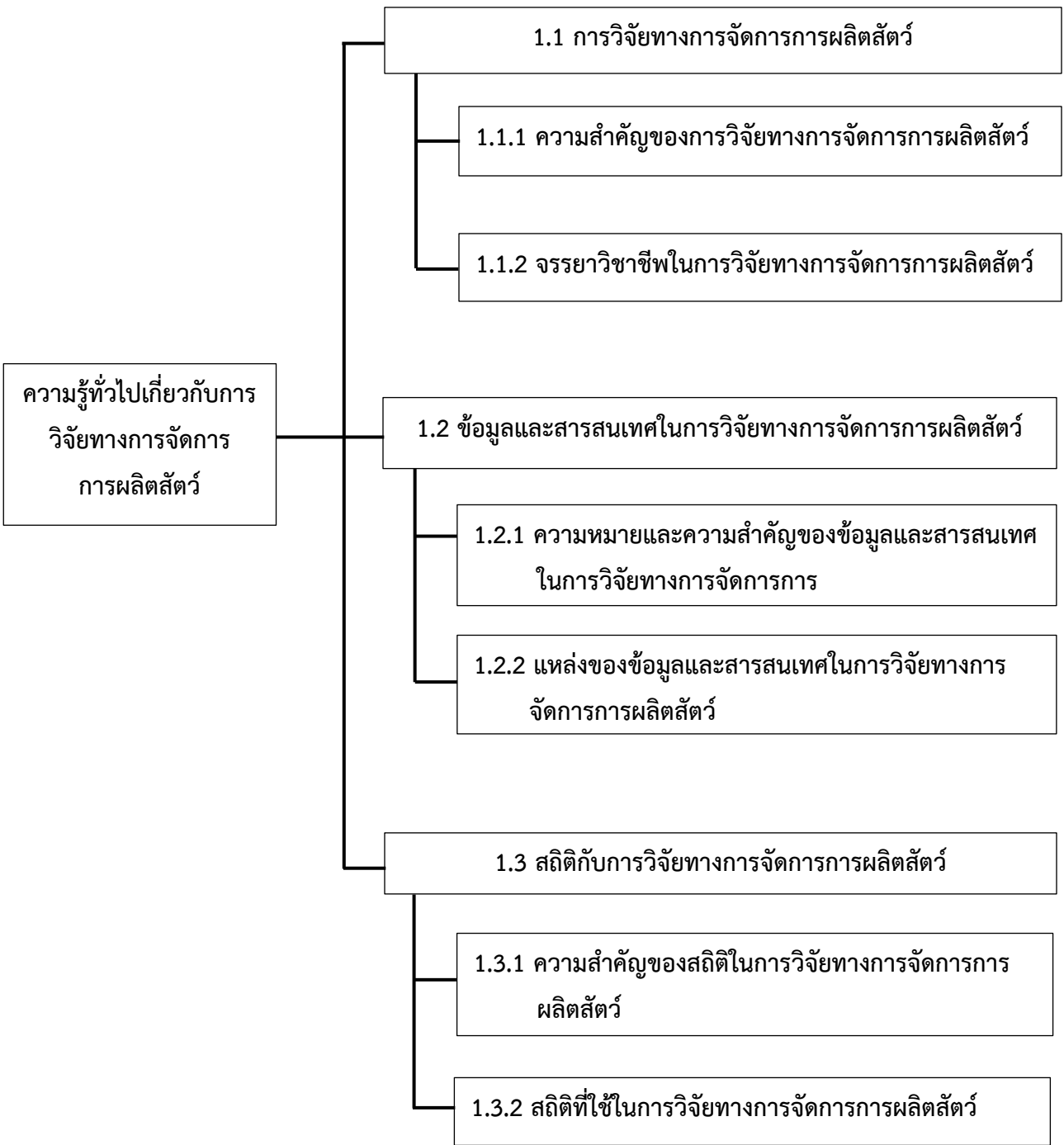
- หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 2 สารสนเทศเพื่อการจัดการการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 3 การจัดการข้อมูลฟาร์มเพื่อการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 4 แนวทางการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 5 กระบวนการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 6 สถิติเบื้องต้นเพื่อการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 7 สถิติกับการทดสอบสมมติฐานการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 8 การทดสอบไคสแควร์ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 9 การวิจัยเชิงสำรวจทางการจัดการการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 10 การได้มาของตัวอย่างเพื่อการวิจัย
- หน่วยที่ 11 การวิจัยเชิงทดลองทางการจัดการการผลิตสัตว์: กรณีศึกษาปัจจัยเดียว
- หน่วยที่ 12 การวิจัยเชิงทดลองทางการจัดการการผลิตสัตว์: กรณีศึกษาหลายปัจจัย
- หน่วยที่ 13 การวิจัยระบบการทำฟาร์ม

หน่วยที่ 14 ข้อควรพิจารณาในการดำเนินการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

หน่วยที่ 15 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

แผนผังแนวคิด

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

เค้าโครงเนื้อหา

ตอนที่ 1.1 การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

เรื่องที่ 1.1.1 ความสำคัญของการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

เรื่องที่ 1.1.2 จรรยาวิชาชีพในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

ตอนที่ 1.2 ข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

เรื่องที่ 1.2.1 ความหมายและความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

เรื่องที่ 1.2.2 แหล่งของข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

ตอนที่ 1.3 สถิติกับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

เรื่องที่ 1.3.1 ความสำคัญของสถิติในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

เรื่องที่ 1.3.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

แนวคิด

1. การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ข้อเท็จจริง โดยใช้กระบวนการทางการวิจัยเพื่อหาคำตอบตามประเด็นการศึกษาที่ตั้งไว้ ผลที่ได้จากการวิจัยมีความสำคัญในด้านข้อมูลวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์ อย่างไรก็ตาม ในการทำวิจัยนั้นผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึงจรรยาวิชาชีพของนักวิจัย จรรยาวิชาชีพในการทำวิจัย และจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะให้ได้ผลงานวิจัยที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ข้อมูลและสารสนเทศมีความสำคัญต่อการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ตั้งแต่การกำหนดหัวข้อการทำวิจัย การเตรียมการวิจัย การดำเนินการวิจัย รวมทั้งการเผยแพร่ผลการวิจัย โดยผู้วิจัยจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดเตรียม ตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์และประมวลผลทางสถิติต่อไป
3. สถิติมีความสำคัญต่อการวิจัยในหลายๆขั้นตอนของการวิจัยทั้งในการวางแผนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานผลการวิจัย สิ่งสำคัญในการใช้สถิติในการวิจัย คือ ผู้วิจัยจะต้องมีความรู้และความเข้าใจทางด้านสถิติ เพื่อที่จะสามารถเลือกใช้สถิติและแปลผลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาหน่วยที่ 1 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้
2. อธิบายความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้
3. อธิบายสถิติกับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้

กิจกรรมระหว่างเรียน

1. ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 1
2. ศึกษาเอกสารตอนที่ 1.1-1.3
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายในเอกสารการสอน
4. ชมรายการวิทยุโทรทัศน์หรือวีซีดีประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
5. ทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 1
6. ทำกิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
7. เข้ารับการสอนเสริม (ถ้ามี)

สื่อการสอน

1. เอกสารการสอน
2. แบบฝึกปฏิบัติ
3. รายการสอนทางวิทยุโทรทัศน์หรือวีซีดีประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
4. กิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
5. การสอนเสริม (ถ้ามี)

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ประเมินผลจากกิจกรรมและแนวตอบท้ายเรื่อง
3. ประเมินผลจากกิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
4. ประเมินผลจากการสอบไล่ประจำภาคการศึกษา

เมื่ออ่านแผนการสอนแล้ว ขอให้ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน
หน่วยที่ 1 ในแบบฝึกปฏิบัติ แล้วจึงศึกษาเอกสารการสอนต่อไป

แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน หน่วยที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์”

คำแนะนำ ขอให้นักศึกษาอ่านคำถามแล้วเขียนวงกลมล้อมรอบข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

---

1. การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์มีความสำคัญในด้านใดเป็นสำคัญ
  - ก. ด้านเศรษฐศาสตร์และเทคโนโลยี
  - ข. ด้านข้อมูลวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์
  - ค. ด้านการวิจัยและวิทยาศาสตร์
  - ง. ด้านการเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
  - จ. ด้านการผลิตและการจัดการ

2. แนวทางการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ในข้อใดที่มีความสำคัญต่อการปรับปรุงพัฒนาทางโภชนศาสตร์ของสัตว์
  - ก. การวิจัยด้านผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์
  - ข. การวิจัยด้านอาหารสัตว์
  - ค. การวิจัยด้านการจัดการสุขภาพและสุขภาพสัตว์
  - ง. การวิจัยด้านพันธุ์สัตว์
  - จ. การวิจัยด้านปรับปรุงพันธุ์สัตว์

3. หน่วยงานใดมีบทบาทสำคัญในการให้นิยามของจรรยาวิชาชีพของนักวิจัย
  - ก. กรมปศุสัตว์
  - ข. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
  - ค. กระทรวงยุติธรรม
  - ง. กระทรวงวิทยาศาสตร์
  - จ. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

4. ข้อใดเป็นจรรยาวิชาชีพในการทำวิจัยระหว่างดำเนินการวิจัยที่ดี
  - ก. เขียนโครงการตามความถนัดของตนเอง
  - ข. สรุปและวิจารณ์ผลการวิจัยตามหลักฐาน

- ค. เลือกใช้เครื่องมือและวิธีการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ
  - ง. อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลให้ถูกต้อง
  - จ. ถูกทุกข้อ
5. ข้อใดคือข้อมูลทุติยภูมิ
- ก. ข้อมูลสถิติของกรมปศุสัตว์
  - ข. ข้อมูลจากการสำรวจแหล่งข้อมูลโดยตรง
  - ค. ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์เกษตรกร
  - ง. ข้อมูลจากการสังเกตในแปลงพืชทดลอง
  - จ. ถูกทุกข้อ
6. สารสนเทศจากแหล่งทุติยภูมิคือข้อใด
- ก. พจนานุกรม
  - ข. นามานุกรม
  - ค. วารสาร
  - ง. วิทยานิพนธ์
  - จ. วารสารอิเล็กทรอนิกส์
7. ข้อใดเป็นลักษณะของข้อมูลและสารสนเทศที่ **ไม่ควร** นำมาใช้ในการวิจัย
- ก. มีความถูกต้องและชัดเจน
  - ข. มีรูปแบบที่นำไปใช้ได้ง่าย
  - ค. มีความสมบูรณ์และมีข้อเท็จจริงครบถ้วน
  - ง. เป็นทฤษฎีที่ผ่านการพิสูจน์มากกว่า 10 ปี
  - จ. เป็นข้อมูลที่ได้มาด้วยวิธีการสืบค้นแบบใดก็ได้
8. สถิติเกี่ยวข้องกับการวางแผนวิจัยในข้อใด
- ก. การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล
  - ข. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - ค. การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย
  - ง. การเขียนรายงานผลการวิจัย

จ. การเลือกใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

9. ข้อใดคือสถิติที่ใช้ในการวัดการกระจายของข้อมูล

ก. ค่าฐานนิยม

ข. ค่ามัธยฐาน

ค. ค่าพิสัย

ง. ค่าร้อยละ

จ. ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด

10. สถิติในข้อใดที่ใช้สรุปอ้างอิงค่าสถิติที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างไปสู่ประชากรทั้งหมด

ก. สถิติเชิงพรรณนา

ข. สถิติเชิงอนุมาน

ค. สถิติเชิงเปรียบเทียบ

ง. สถิติพาราเมตริก

จ. สถิตินอนพาราเมตริก

ตอนที่ 1.1 การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 1.1 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 1.1.1 ความสำคัญของการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์
- 1.1.2 จรรยาวิชาชีพในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

แนวคิด

1. การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์มีความสำคัญใน 2 ด้านใหญ่ๆ ได้แก่ ด้านข้อมูลวิชาการและด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสัตว์ทั้งในด้านพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ ด้านอาหารสัตว์ ด้านการจัดการการสุขาภิบาลและสุขภาพสัตว์ รวมทั้งด้านผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและมีความสำคัญกับการผลิตสัตว์ทั้งระบบ
2. ในการทำวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์จำต้องคำนึงถึงจรรยาวิชาชีพในการวิจัยใน 3 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่ จรรยาวิชาชีพของนักวิจัย จรรยาวิชาชีพในการทำวิจัย และจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินงานวิจัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งผลงานวิจัยที่ได้นั้นจะได้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

- เมื่อศึกษาตอนที่ 1.1 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ
1. อธิบายความสำคัญของการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้
  2. อธิบายแนวทางการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้
  3. อธิบายจรรยาวิชาชีพในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้
  4. ระบุจรรยาวิชาชีพในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้
  5. อธิบายจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ได้

ตอนที่ 1.1 การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

ความสำคัญของการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์มีความสำคัญใน 2 ด้านใหญ่ๆ ได้แก่ ด้านข้อมูลวิชาการ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ด้านข้อมูลวิชาการ

การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์จะทำให้นักวิจัยได้ข้อมูลทางวิชาการเพิ่มขึ้น และได้ข้อมูลที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพราะในบางงานวิจัยได้ทำการวิจัยมานานแล้ว ขณะที่ในปัจจุบันสิ่งต่างๆได้เปลี่ยนแปลงไปย่อมมีผลทำให้ผลการวิจัยในอดีตไม่สามารถใช้กับสถานการณ์ปัจจุบันได้ เช่น งานวิจัยเกี่ยวกับผลผลิตและคุณภาพของน้ำมดในแต่ละฤดูกาล ที่ได้มีการทำการวิจัยเมื่อ 10 ปีที่แล้ว อาจจะไม่สามารถนำผลวิจัยมาใช้ศึกษาเกี่ยวกับผลผลิตและคุณภาพน้ำมดในปัจจุบันได้ เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงอาจทำการศึกษาวินิจฉัยต่อยอดหรือทำการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับผลผลิตและคุณภาพของน้ำมดในสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นต้น

2. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

ข้อมูลผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยด้านการจัดการการผลิตสัตว์นั้น สามารถนำไปสู่การปฏิบัติหรือใช้เป็นแนวทางในการนำไปส่งเสริมให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเกษตรหรือเกษตรกรได้ ซึ่งจะเป็นการทำให้เกิดประโยชน์ในเชิงรูปธรรมอย่างแท้จริง อีกทั้งผลงานวิจัยอาจนำไปใช้เพื่อเกิดการพัฒนาหรือใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทางการจัดการการผลิตสัตว์ เช่น การวิจัยเพื่อศึกษาการลดต้นทุนการผลิต การวิจัยเพื่อศึกษาการลดโอกาสการเกิดโรคระบาดในสัตว์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสัตว์ให้มีมูลค่าที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

แนวทางการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสัตว์ทั้งระบบในทุกๆด้าน แนวทางการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์สามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้านหลักๆ ดังนี้

1. การวิจัยด้านพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ มีความสำคัญต่อการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์สัตว์ โดยเป็นการวิจัยเพื่อคัดเลือกหรือปรับปรุงพันธุ์สัตว์ ให้ได้สัตว์ที่มีลักษณะประจำพันธุ์ที่ดีในด้านการให้ผลผลิต การเจริญเติบโต ความต้านทานโรค รวมทั้งเป็นการรักษาพันธุกรรมที่ดีของสัตว์และเป็นการเพิ่มจำนวนสัตว์ได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น

2. การวิจัยด้านอาหารสัตว์ มีความสำคัญต่อการปรับปรุง พัฒนา และค้นคว้าเกี่ยวกับอาหารและโภชนศาสตร์ของสัตว์ รวมถึงวิตามินและแร่ธาตุต่างๆที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของสัตว์ โดยเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบทางโภชนะของอาหาร วัตถุดิบอาหาร รวมทั้งสูตรอาหาร เพื่อหาวัตถุดิบอาหารสัตว์ใหม่ๆ หรือ

เพื่อคิดสูตรและปรับปรุงสูตรอาหาร โดยศึกษาถึงองค์ประกอบทางโภชนะของอาหาร ผลที่เกิดขึ้นต่อตัวสัตว์ การที่สัตว์นำสารอาหารไปใช้ประโยชน์ การย่อยได้ และผลเสียต่อสัตว์ทั้งในแง่ของสุขภาพสัตว์และผลผลิตของสัตว์ เป็นต้น

3. การวิจัยด้านการจัดการการสุขภาพและสุขภาพสัตว์ มีความสำคัญต่อการป้องกัน ควบคุมและรักษาโรคสัตว์ ซึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของสัตว์ งานวิจัยด้านนี้จึงเป็นการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางหรือวิธีการรักษาป้องกันโรค การหาสาเหตุของโรค และการรักษาสุขภาพสัตว์ เป็นต้น

4. การวิจัยด้านผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์ มีความสำคัญต่อคุณภาพและปริมาณของผลผลิตรวมทั้งผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อทั้งผู้บริโภค ผู้จำหน่าย รวมถึงการนำเข้าและการส่งออกผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์ด้วย งานวิจัยด้านนี้เป็นการศึกษาถึงลักษณะของผลผลิตสัตว์ที่เกิดจากปัจจัยด้านต่างๆซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลผลิต การปรับปรุงคุณภาพและปริมาณของผลผลิตรวมทั้งการนำผลผลิตของสัตว์ไปใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาคุณภาพ เพิ่มมูลค่า และจุดประสงค์ทางการตลาด เป็นต้น

จรรยาวิชาชีพในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

จรรยาวิชาชีพวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่ จรรยาวิชาชีพของนักวิจัย จรรยาวิชาชีพในการทำวิจัย และจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ดังนี้

1. จรรยาวิชาชีพของนักวิจัย

นักวิจัย หมายถึง ผู้ที่ใช้ความรู้ทางวิชาการในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบแบบแผนวิธีวิจัย และเป็นที่ยอมรับในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้คำตอบในเรื่องที่สงสัย โดยนักวิจัยต้องใช้วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและมีจรรยาวิชาชีพ ซึ่งนักวิจัยมีหน้าที่รับผิดชอบในการเขียนโครงการวิจัย รวมทั้งดำเนินงานวิจัยจนแล้วเสร็จเพื่อให้ได้ผลงานวิจัยออกไปเผยแพร่ โดยจรรยาวิชาชีพของนักวิจัยที่สำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2556) มีดังนี้

- 1.1 นักวิจัยต้องมีจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน
- 1.2 นักวิจัยต้องทำวิจัยอย่างเต็มความสามารถด้วยความเสียสละ ขยัน และอดทน
- 1.3 นักวิจัยต้องมีอิสระทางวิชาการ โดยไม่มีอคติในทุกขั้นตอนของการวิจัย
- 1.4 นักวิจัยต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย

2. จรรยาวิชาชีพในการทำวิจัย

ในการทำวิจัยนั้น ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบตามระเบียบแบบแผนวิธีการวิจัยที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นที่ยอมรับของศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัยนั้นๆ ตั้งแต่เริ่มทำการวิจัย ระหว่างดำเนินการวิจัยและภายหลังดำเนินการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ จรรยาวิชาชีพในการทำวิจัยที่สำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2556) มีดังนี้

2.1 การเริ่มทำการวิจัย

เมื่อเริ่มต้นทำการวิจัยผู้วิจัยต้องเขียนโครงการวิจัยตามความถนัดในสาขาของตนเอง ผู้วิจัยควรมีความรู้ในศาสตร์หรือสาขาที่จะทำวิจัยอย่างเพียงพอ ในการเริ่มทำการวิจัยโดยการพิจารณาจากเอกสารต่างๆเพื่อนำมาเขียนในงานวิจัยนั้นๆ หากผู้วิจัยอ้างอิงงานวิจัยหรือบทความต่างๆ ในงานวิจัยของตนเองแล้ว ผู้วิจัยจะต้องให้เกียรติและอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาเขียน ทั้งนี้ หากผู้วิจัยทำงานภายใต้หน่วยงานใด จะต้องแจ้งให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างนักวิจัย หน่วยงานต้นสังกัด และแหล่งทุนวิจัย

2.2 ระหว่างดำเนินการวิจัย

นักวิจัยต้องเลือกใช้เครื่องมือและวิธีในการวิจัยเพื่อรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยให้ถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการและระเบียบวิธีการวิจัย โดยเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ถูกต้อง และเมื่อได้ข้อมูลมาแล้วจะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการวิจัยตามข้อตกลงในสัญญาอย่างเคร่งครัด และรายงานความก้าวหน้าของงานวิจัยตามกำหนดเวลา และไม่นำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นนอกเหนือจากที่ระบุในสัญญาหรือข้อตกลงการวิจัย การดำเนินงานวิจัยต้องปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมการวิจัยในคนหรือในสัตว์ด้วยความเมตตา

2.3 หลังดำเนินการวิจัย

เมื่อได้ผลการวิจัยเรียบร้อยแล้ว นักวิจัยต้องแน่ใจว่ารายงานสรุปและวิจารณ์ผลการวิจัยนั้นมีความถูกต้อง ชัดเจน มีข้อมูลและหลักฐานที่นำมาใช้อ้างอิงและสนับสนุนอย่างเพียงพอและสอดคล้องกัน มีการอ้างอิงถึงแหล่งของข้อมูลที่นำมาใช้อย่างถูกต้อง ตั้งแต่การสะกดชื่อ การระบุปี และรายละเอียดต่างๆ ของที่มาของข้อมูล ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการวิจัยเสร็จสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว จะต้องมีการนำผลงานวิจัยไปเผยแพร่ ในลักษณะของการส่งบทความวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยไปเผยแพร่ในการประชุมทางวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้องหรือการส่งบทความวิจัยไปตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการ โดยผ่านทางสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยควรจะต้องปฏิบัติในการเผยแพร่ผลงานวิจัยมีดังนี้

- 1) จัดทำผลงานวิจัยที่ถูกต้อง ให้ตรงกับความเป็นจริง ไม่ทำการเพิ่มเติมในส่วนที่ผู้วิจัยไม่ได้ทำการศึกษาวิจัยหรือใส่ความรู้สึกส่วนตัวในผลวิจัย
- 2) การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ทั้งหมดในงานวิจัยจะต้องมีการอ้างอิงอย่างถูกต้อง ไม่มีการแอบอ้างหรือปลอมแปลงข้อมูลหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
- 3) ระบุชื่อและลำดับชื่อของนักวิจัยทุกคนที่ร่วมวิจัยในงานวิจัยนั้นๆ อย่างถูกต้องตามที่นักวิจัยได้ตกลงกันไว้ตั้งแต่ก่อนเริ่มต้นทำการวิจัย หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงจะต้องได้รับการยินยอมและการยอมรับจากนักวิจัยทุกคน
- 4) กรณีที่งานวิจัยได้รับการสนับสนุนด้านต่างๆ เช่น ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ และสัตว์ทดลองจากแหล่งต่างๆ เช่น บุคคล หรือองค์กร ผู้วิจัยควรระบุในผลงานวิจัยที่นำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณและให้เกียรติแก่ผู้ที่สนับสนุนงานวิจัยให้แล้วเสร็จได้

- 5) การส่งผลงานวิจัยเพื่อนำไปเผยแพร่ นั้น ผู้วิจัยจะต้องไม่ส่งผลงานซ้ำซ้อน เช่น ผู้วิจัยเขียนบทความวิชาการจากผลการวิจัยแล้วนำไปเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการฉบับหนึ่ง แต่ก็นำบทความวิชาการนั้นไปเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการอีกฉบับหนึ่ง ลักษณะเช่นนี้ถือเป็นการส่งผลงานซ้ำซ้อน
- 6) การส่งผลงานวิจัยเพื่อไปเผยแพร่ในแหล่งต่างๆ เช่น วารสารวิชาการ และงานประชุมวิชาการ เป็นต้น ผู้วิจัยจะต้องอ่านกฎระเบียบในการส่งผลงานวิจัยให้ละเอียดและพึงปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
- 7) หากพบข้อผิดพลาดในการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องแสดงความรับผิดชอบเพื่อแก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

3. จรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

การทำวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ในประเทศไทย โดยสภาวิจัยแห่งชาติได้มีการกำหนด "จรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์" ขึ้น เพื่อให้ให้นักวิจัยและนักวิชาการได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ในการใช้สัตว์อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสัตว์อย่างแท้จริงรวมทั้งเพื่อให้การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ของประเทศไทยมีมาตรฐานระดับสากล โดย“จรรยาบรรณการใช้สัตว์ หมายถึง หลักเกณฑ์ที่ผู้ใช้สัตว์และผู้เลี้ยงสัตว์เพื่องานวิจัย งานทดสอบ งานผลิตชีววัตถุเพื่องานทางวิทยาศาสตร์” และงานสอน ในเชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทุกสาขายึดถือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม คุณธรรม มนุษยธรรม และหลักวิชาการที่เหมาะสม ตลอดจนเป็นมาตรฐานการดำเนินงานที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน โดยจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2554) มีดังนี้

- 3.1 ผู้ใช้สัตว์ต้องตระหนักถึงคุณค่าของชีวิตสัตว์
- 3.2 ผู้ใช้สัตว์ต้องตระหนักถึงความเมตตาของผลงานโดยใช้สัตว์จำนวนน้อยที่สุด
- 3.3 การใช้สัตว์ป่าต้องไม่ขัดต่อกฎหมายและนโยบายการอนุรักษ์สัตว์ป่า
- 3.4 ผู้ใช้สัตว์ต้องตระหนักว่าสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตเช่นเดียวกับมนุษย์
- 3.5 ผู้ใช้สัตว์ต้องบันทึกข้อมูลการปฏิบัติต่อสัตว์ไว้เป็นหลักฐานอย่างครบถ้วน

*****

กิจกรรม 1.1.1

- 1. การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์มีความสำคัญในด้านใดบ้าง
- 2. แนวทางการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์แบ่งเป็นกี่ด้าน อะไรบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 1.1.1

1.....

.....

.....

.....

.....

2.....

.....

.....

.....

กิจกรรม 1.1.2

- 1. จงยกตัวอย่างจรรยาวิชาชีพอของนักวิจัยที่สำคัญมา 3 ข้อ
- 2. เพราะเหตุใดสภาวิจัยแห่งชาติจึงได้มีการกำหนด "จรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์"

บันทึกตอบกิจกรรม 1.1.2

1.....

.....

.....

.....

.....

2.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 1.2 ข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 1.2 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 1.2.1 ความหมายและความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์
- 1.2.2 แหล่งของข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

แนวคิด

1. ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงและมีความน่าเชื่อถือ สำหรับสารสนเทศ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลเหล่านั้นไปประมวลผลหรือผ่านการจัดการข้อมูล ให้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการและนำไปประโยชน์ต่อไป
2. การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์เป็นกระบวนการหาคำตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีระเบียบแบบแผน โดยข้อมูลและสารสนเทศนั้นว่ามีความสำคัญต่อการทำวิจัยเป็นอย่างมาก เพราะผู้วิจัยจำเป็นต้องมีการนำข้อมูล และสารสนเทศต่างๆเหล่านั้น มาประกอบกันเพื่อใช้เป็นทรัพยากรสำหรับการวิจัย ตั้งแต่ในขั้นตอนการเริ่มกำหนดหัวข้อการทำวิจัย การเตรียมการวิจัย การดำเนินการวิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลการวิจัย
3. ผู้วิจัยจะต้องทำการเก็บข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยผู้วิจัยสามารถได้ข้อมูลมาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งผู้วิจัยจะต้องเลือกข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อการวิจัยที่กำลังทำการศึกษา เพราะจะต้องนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดเตรียม และตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้สถิติ เพื่อวิเคราะห์ผลของข้อมูลต่างๆเหล่านั้น และนำมาสรุปเป็นผลการวิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 1.2 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายความหมายและประเภทของข้อมูลและสารสนเทศได้
2. อธิบายความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้
3. อธิบายการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้
4. ระบุแหล่งของข้อมูลและสารสนเทศทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้

ตอนที่ 1.2 ข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัย

1. ข้อมูล (data)

ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ โดยข้อมูลอาจจะอยู่ในรูปของตัวเลข ตัวอักษร ภาพ และเสียง ซึ่งข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ยังไม่ได้ผ่านการนำไปประมวลผลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ โดยทั่วไปข้อมูลที่นำมาใช้ทางการวิจัยสามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ จำแนกตามแหล่งที่มาของข้อมูลและจำแนกตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

ลักษณะที่ 1 จำแนกตามแหล่งที่มาของข้อมูล แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) หมายถึง ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากแหล่งข้อมูลโดยตรง อาจได้จากการสอบถาม การสัมภาษณ์ การจดบันทึก การสำรวจ และการสังเกต โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือบันทึกที่ได้จากแหล่งข้อมูลโดยตรง

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) หมายถึง ข้อมูลที่ได้มีการรวบรวมไว้เรียบร้อยแล้ว โดยข้อมูลนั้นอาจจะมีการนำไปประมวลผลแล้วหรือไม่ก็ได้ ซึ่งผู้ใช้ข้อมูลไม่ได้ไปสำรวจเอง เช่น ข้อมูลทางสถิติของหน่วยงานราชการที่ได้รวบรวมไว้เป็นรายเดือน รายปี เป็นต้น

ลักษณะที่ 2 จำแนกตามลักษณะหรือคุณสมบัติของข้อมูล แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data) หมายถึง ข้อมูลที่สามารถวัดค่าหรือเจงนับออกมาเป็นตัวเลขหรือจำนวนเชิงปริมาณได้ ซึ่งนักวิจัยสามารถนำไปใช้ในกระบวนการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาข้อสรุปตอบหัวข้อปัญหาหรือทดสอบสมมติฐานการวิจัยต่อไป เช่น เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 6,000 บาท/เดือน เป็นต้น

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative data) หมายถึง ข้อมูลที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะหรือคุณค่าที่เป็นเชิงคุณภาพ ไม่สามารถวัดค่าหรือระบุออกมาเป็นจำนวนเชิงปริมาณได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น สายพันธุ์โคนมที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทยส่วนใหญ่คือพันธุ์โฮลสไตน์ฟรีเซียน เป็นต้น

ข้อมูลในแต่ละลักษณะที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นเกิดจากการวัดค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ซึ่งข้อมูลแต่ละลักษณะจะมีระดับการวัดที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงต้องมีความรู้ในเรื่องของมาตราการวัดเพื่อจะได้สามารถวินิจฉัยตัวแปรในงานวิจัยว่าอยู่ในมาตราการวัดระดับใด และจะได้เลือกใช้สถิติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับข้อมูล มาตราการวัดสามารถจำแนกตามระดับของการวัดได้ 4 กลุ่ม ได้แก่ ระดับนามบัญญัติ ระดับอันดับ ระดับช่วงอันตรภาค และระดับอัตราส่วน ดังนี้

1) ระดับนามบัญญัติหรือแบบกลุ่ม (nominal scale) เป็นระดับที่ใช้จำแนกความแตกต่างของสิ่งที่ต้องการวัด ออกเป็นกลุ่มๆ ไม่สามารถนำมาจัดกระทำกันทางคณิตศาสตร์ได้ เช่น เพศ อาชีพ และสีขนของสัตว์ เป็นต้น

2) ระดับอันดับ (ordinal scales) เป็นระดับที่ใช้สำหรับจัดอันดับที่หรือตำแหน่งของสิ่งที่ต้องการวัด ตัวเลขใน มาตราการวัดระดับนี้เป็นตัวเลขที่บอกความหมายในลักษณะมากหรือน้อย ไม่สามารถนำมาจัดกระทำกันทาง คณิตศาสตร์ได้ เช่น รางวัลจากการประกวดพ่อกันต์โคเนื้อแบ่งเป็นรางวัลอันดับ 1 อันดับ 2 และอันดับ 3 เป็นต้น

3) ระดับช่วงอันตรภาค (interval scale) เป็นระดับที่สามารถกำหนดค่าตัวเลขโดยมีช่วงห่างระหว่างตัวเลข เท่าๆ กัน สามารถนำตัวเลขมาเปรียบเทียบกันได้ว่ามีปริมาณมากน้อยเท่าใด แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นกี่เท่าของกัน และกัน เพราะมาตราการวัดระดับนี้ไม่มี 0 (ศูนย์) แท้ มีแต่ 0 (ศูนย์) สมมติ ตัวเลขในระดับนี้สามารถนำมาจัดกระทำกัน ทางคณิตศาสตร์ได้ เช่น อุณหภูมิ 0 องศาเซลเซียส มิได้หมายความว่า จะไม่มีความร้อน เพียงแต่มีความร้อนเป็น 0 องศา เซลเซียสเท่านั้น เป็นต้น

4) ระดับอัตราส่วน (ratio scale) เป็นระดับที่สามารถกำหนดค่าตัวเลขให้กับสิ่งที่ต้องการวัด มี 0 (ศูนย์) แท้ เช่น น้ำหนัก ความสูง และอายุ เป็นต้น ตัวเลขในระดับนี้สามารถนำมาจัดกระทำกันทางคณิตศาสตร์ได้

2. สารสนเทศ (information)

สารสนเทศ หมายถึง การรวบรวมข้อมูล (data) และนำไปประมวลผลหรือผ่านการจัดการข้อมูล เช่น การจัด กลุ่ม การคำนวณ และการสรุปผล เป็นต้น ให้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการและนำไปประโยชน์ต่อไป โดยทั่วไปสารสนเทศ แบ่งออกตามแหล่งที่มาได้ 3 ประเภท ดังนี้

- 1) สารสนเทศจากแหล่งปฐมภูมิ (primary source) หมายถึง สารสนเทศที่ได้โดยตรงจากต้นแหล่ง เป็น สารสนเทศทางวิชาการซึ่งมาจากผลของการศึกษาวิจัย ค้นคว้า รวมทั้งเป็นการค้นพบทฤษฎีใหม่ และ ได้มีการเผยแพร่ผ่านทาง วารสาร รายงานผลการวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ และ บทความวิจัยในวารสารทางวิชาการ เป็นต้น สารสนเทศประเภทนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการนำไป ศึกษาเพิ่มเติมต่อไปได้
- 2) สารสนเทศจากแหล่งทุติยภูมิ (secondary source) หมายถึง สารสนเทศที่ได้จากการรวบรวม สารสนเทศปฐมภูมิหลายๆแหล่งและนำมาเรียบเรียง สรุป จัดหมวดหมู่ หรือประมวลผล ให้อยู่ใน ลักษณะแบบสรุปหรือมีความกระชับ ชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป เช่น หนังสือ ตำรา พจนานุกรม สารานุกรม รายงานสถิติต่างๆ และสาระสังเขป เป็นต้น
- 3) สารสนเทศจากแหล่งตติยภูมิ (tertiary source) หมายถึง สารสนเทศที่ใช้ในการค้นหาสารสนเทศปฐม ภูมิและทุติยภูมิ เพื่อช่วยให้สามารถค้นหาข้อมูลต่างๆได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น เช่น บรรณานุกรม นามานุกรม ซีดีรอม (CD-ROM) รวมทั้งฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆ

ความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัย

การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์เป็นกระบวนการหาคำตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีระเบียบแบบแผน โดยข้อมูลและสารสนเทศมีความสำคัญต่อการวิจัยในขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. การกำหนดหัวข้อการวิจัย

ในการกำหนดหัวข้อวิจัย ผู้วิจัยอาจมีการกำหนดหัวข้อวิจัยใหม่ซึ่งยังไม่เคยมีการทำวิจัยมาก่อน หรือกำหนดหัวข้อวิจัยที่ต่อยอดมาจากงานวิจัยเดิมที่เคยทำมาแล้ว โดยมีการศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียดหรือมีการขยายผลการวิจัยเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ในการกำหนดหัวข้อวิจัยในลักษณะใดก็ตาม ผู้วิจัยจะต้องสืบค้นข้อมูลและสารสนเทศทั้งจากบทความวิจัยหรือบทความวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กำลังจะทำให้ได้มากที่สุด แล้วจึงนำมาประมวลผลให้เป็นแนวความคิดสำหรับการกำหนดหัวข้องานวิจัย

2. การเตรียมการวิจัย

ข้อมูลและสารสนเทศมีความสำคัญต่อการเตรียมการวิจัยตั้งแต่การกำหนดปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตของการวิจัย ตลอดจนการทบทวนวรรณกรรม โดยผู้วิจัยจะต้องทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ เพื่อรวบรวมมาวิเคราะห์และประมวลข้อมูลทั้งหมดเพื่อใช้ประกอบในการเตรียมการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

3. การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย โดยในการดำเนินการวิจัยนั้น ผู้วิจัยจะต้องเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัย ให้ถูกต้องเหมาะสมกับงานวิจัยนั้นๆ เช่น ในการวิจัยเชิงทดลองผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยที่ทดลอง ขณะที่การวิจัยเชิงสำรวจผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการส่งแบบสอบถาม เป็นต้น และเมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยมาแล้วนั้น ก็จะต้องเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้องเหมาะสมกับข้อมูลและวิธีการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ โดยการเลือกวิธีเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นผู้วิจัยจะต้องทำการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งสารสนเทศต่างๆ หรือจากงานวิจัยที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการทดลองเช่นเดียวกัน เป็นต้น และเมื่อผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงได้ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการสรุปและอภิปรายผลการวิจัยแล้วนั้น ในการอภิปรายผลผู้วิจัยจำเป็นต้องมีข้อมูลทางวิชาการหรือข้อมูลสารสนเทศต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมาใช้ในการอภิปรายผลการวิจัยที่เกิดขึ้น โดยข้อมูลวิชาการต่างๆที่จะนำมาใช้ในการอภิปรายผลนั้น ผู้วิจัยสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมจากสารสนเทศต่างๆ หรือนำมาจากข้อมูลและสารสนเทศที่ได้เคยรวบรวมไว้ในบททบทวนวรรณกรรมก็ได้

4. การเผยแพร่ผลการวิจัย

การเผยแพร่ผลงานวิจัย เป็นการนำผลงานไปเขียนเป็นบทความเพื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น เอกสารวิชาการ การนำเสนอภาคบรรยาย การนำเสนอโดยโปสเตอร์ และการเผยแพร่ผ่านทางวารสารวิชาการในการประชุมต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยจำเป็นต้องใช้สารสนเทศในการหาแหล่งสำหรับการเผยแพร่งานวิจัยของตนเอง รวมทั้งต้องค้นคว้าข้อมูล

แหล่งของข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

ในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ ผู้วิจัยสามารถจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้จาก 2 แหล่งที่สำคัญ ได้แก่ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิและแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศจากต้นแหล่งของข้อมูลโดยตรง ได้แก่ ข้อมูลของฟาร์มปศุสัตว์ เช่น ข้อมูลการผลิต ข้อมูลการให้ผลผลิตของสัตว์ ข้อมูลการใช้ทรัพยากรการผลิตในฟาร์ม รวมทั้งข้อมูลทางเศรษฐกิจของฟาร์ม ซึ่งการจัดเก็บข้อมูลของฟาร์มนั้น สามารถทำได้โดยการสำรวจและการจดบันทึก โดยผู้ปฏิบัติงานจะต้องทำการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ตลอดระยะเวลาการผลิต โดยอาจจะบันทึกลงในแบบฟอร์มหรือบันทึกเก็บไว้ในไฟล์ของระบบคอมพิวเตอร์

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มีการรวบรวมข้อมูลหรือประมวลผลไว้เรียบร้อยแล้ว เช่น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น โดยหน่วยงานต่างๆจะรวบรวมข้อมูลสถิติไว้เป็นรายเดือนและรายปี โดยจะมีข้อมูลย้อนหลังจนถึงข้อมูล ณ ปัจจุบัน ผู้ต้องการใช้ข้อมูลสามารถสืบค้นข้อมูลจากแหล่งจัดเก็บต่างๆ ดังกล่าวได้ทั้งในรูปแบบหนังสือที่ทางหน่วยงานต่างๆ ได้จัดพิมพ์และเผยแพร่ให้บุคคลทั่วไป และสามารถดาวน์โหลดได้จากทางอินเทอร์เน็ตหรือทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน

ข้อควรพิจารณาในการนำข้อมูลและสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติ

เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆมาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะต้องตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนที่จะนำข้อมูลที่ได้นั้นไปวิเคราะห์ทางสถิติ เพราะมีผลต่อความถูกต้องของผลการวิจัย ดังนั้น ผู้วิจัยควรพิจารณาข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลที่จะนำมาใช้จะต้องมีความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ หากพบว่าข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบ ผู้วิจัยจะต้องรีบทำการแก้ไขโดยเก็บข้อมูลใหม่หรือเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วนก่อนที่จะใช้สถิติในการวิเคราะห์ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่ถูกต้องแม่นยำมากที่สุด

2. การเลือกใช้สถิติให้เหมาะสมกับข้อมูล โดยผู้วิจัยจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลและสถิติต่างๆเพื่อที่จะสามารถเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับข้อมูลที่มี

3. เมื่อได้ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาว่าในการวิเคราะห์จะใช้เครื่องมืออะไร เช่น ต้องการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติหรือวิเคราะห์ด้วยเครื่องคิดเลขปกติ ในกรณีที่ใช้การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผู้วิจัยจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในโปรแกรมที่จะนำมาใช้ เพราะผู้วิจัยต้องใส่ข้อมูลลงในโปรแกรม รวมทั้งเลือกรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลและจะต้องแปลผลข้อมูลจากโปรแกรมได้อย่างถูกต้อง

*****

กิจกรรม 1.2.1

1. ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์สามารถจำแนกตามแหล่งที่มาของข้อมูลได้ที่ประเภท อะไรบ้าง จงอธิบายพอสังเขป
2. ข้อมูลสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ในขั้นตอนใดบ้าง

1.....

.....

.....

.....

.....

2.....

.....

.....

.....

กิจกรรม 1.2.2

1. การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิแตกต่างกันอย่างไร
2. การนำข้อมูลและสารสนเทศทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและแหล่งแหล่งข้อมูลทุติยภูมิมาใช้ นั้น จะต้องคำนึงถึงประเด็นที่สำคัญอะไรบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 1.2.2

1.....

.....

.....

.....

.....

2.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 1.3 สถิติกับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 1.3 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 1.3.1 ความสำคัญของสถิติในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์
- 1.3.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

แนวคิด

1. สถิติมีความสำคัญต่อการทำวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ในหลายๆขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานผลการวิจัย สิ่งสำคัญในการใช้สถิติในการวิจัย คือ ผู้วิจัยจะต้องมีความรู้ความเข้าใจทางด้านสถิติ เพื่อที่จะสามารถเลือกใช้สถิติและแปลผลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง
2. สถิติที่ใช้ในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ผู้วิจัยจะต้องเข้าใจถึงหลักการและเลือกใช้สถิติในแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 1.3 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายความสำคัญของสถิติทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้
2. อธิบายการใช้สถิติในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้
3. จำแนกสถิติที่ใช้ในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ได้

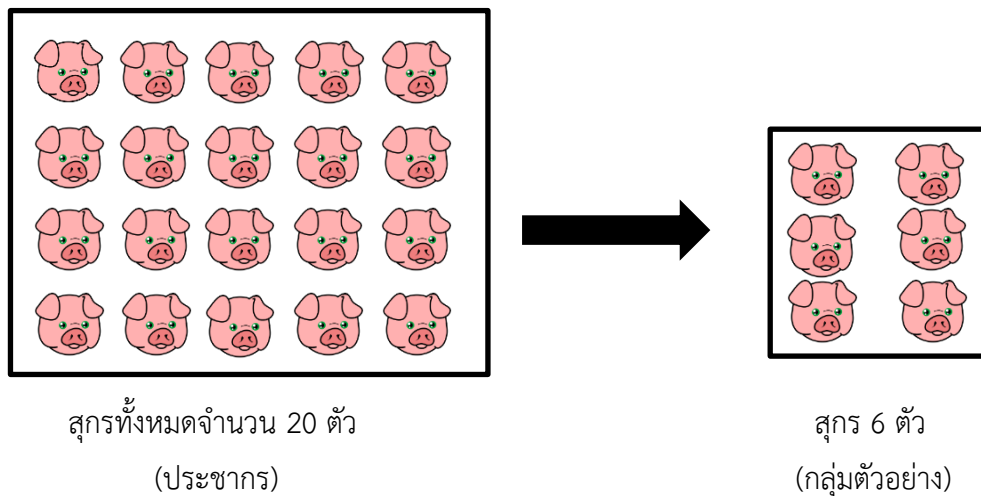
ตอนที่ 1.3 สถิติกับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

ความสำคัญของสถิติในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

สถิติมีความสำคัญต่อการทำวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ในหลายๆขั้นตอนของการวิจัยทั้งในการวางแผนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานผลการวิจัย ดังนี้

1. การวางแผนการวิจัย เป็นการวางแผนงานวิจัยก่อนที่จะดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยจะต้องนำความรู้ทางสถิติไปใช้ในการออกแบบการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ภาพที่ 1.1) ในการวางแผนงานวิจัยนั้น ผู้วิจัยต้องวางแผนว่าจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากใครหรือจากสิ่งใด เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยผู้วิจัยจะต้องกำหนดประชากรที่จะทำการศึกษาวิจัยและนำสถิติมาใช้เพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยอาจจะเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดหรือเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรก็ได้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความเป็นไปได้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่หากผู้วิจัยต้องการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะต้องเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างและกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้เหมาะสมกับการวิจัย รวมทั้งจะต้องใช้สถิติในการตรวจสอบว่าจำนวนประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่จะเก็บข้อมูลมานั้นมีจำนวนเพียงพอในการที่จะตอบวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ ดังนั้น การใช้สถิติจึงทำให้ผู้วิจัยเลือกประชากรและกำหนดจำนวนตัวอย่างได้อย่างถูกต้อง

ภาพที่ 1.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร

1.2 การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติมีความสำคัญต่อการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่การกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การออกแบบเครื่องมือในการ

เก็บรวบรวมข้อมูล และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย เพื่อให้สามารถจัดเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างสะดวก ถูกต้อง และเหมาะสม โดยที่จะสามารถนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้นั้น ไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

1.3 การวางแผนการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติมีความสำคัญอย่างมากในการวางแผนการวิเคราะห์ข้อมูล ตั้งแต่การเตรียมข้อมูลให้ถูกต้องเพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ ต้องเลือกใช้สถิติให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อมูลที่มี และต้องแปลความหมายของผลการวิเคราะห์เพื่อสรุปเป็นผลการวิจัยได้อย่างถูกต้อง ซึ่งหากผู้วิจัยไม่มีความรู้และความเข้าใจทางสถิติแล้วก็จะทำให้การวางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ถูกต้อง ส่งผลให้การเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ การแปลผลและการสรุปผลผิดพลาดหรือไม่อาจสรุปผลการวิเคราะห์ได้

1.4 การวางแผนการนำเสนอข้อมูล ในการนำเสนอข้อมูลจะต้องใช้สถิติช่วยในการวางแผนว่าจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบใด เช่น ตาราง แผนภูมิ และกราฟ เป็นต้น โดยจะต้องเลือกรูปแบบการนำเสนอให้เหมาะสมกับข้อมูลที่จะนำเสนอและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผลงานวิจัยได้อย่างถูกต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ทดสอบสมมติฐานของการวิจัย การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์รวมถึงการสรุปผลการวิจัย โดยเมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยตามที่ต้องการแล้ว ก็จะต้องเตรียมนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้เรียบร้อย จากนั้นจึงเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่เลือกใช้จะต้องมีความเหมาะสมกับข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมา รวมทั้งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะนิยมใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ และเมื่อผู้วิจัยได้ผลการวิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติมาแล้ว ผู้วิจัยจะต้องใช้ความรู้ทางด้านสถิติเพื่อแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อนำไปใช้ในสรุปผลและการเขียนรายงานผลการวิจัยต่อไป

3. การเขียนรายงานผลการวิจัย ภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะต้องนำเสนอผลงานวิจัยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น โดยสถิติมีความสำคัญต่อการเขียนรายงานการวิจัยแต่ละขั้นตอนนี้ ดังนี้

3.1 การนำเสนอผลงาน ผู้วิจัยต้องใช้สถิติในการนำเสนอผลงานวิจัย โดยการนำผลวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดให้อยู่ในรูปแบบของตาราง แผนภูมิ หรือรูปภาพ

3.2 การสรุปผลงานวิจัย ผู้วิจัยต้องใช้สถิติในการแปลผลวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย มีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ โดยการเขียนบรรยายเพื่ออธิบายตาราง แผนภูมิ หรือแผนภาพต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

3.3 การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยต้องใช้สถิติในการอภิปรายผลการวิจัยที่ได้ โดยวิเคราะห์ผลงานวิจัยที่เกิดขึ้น เช่น ผลที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยที่มีต่อผลการวิจัย ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำวิจัย รวมทั้งการหาข้อมูลทางสถิติของงานวิจัยอื่นเพื่อมาอภิปรายเปรียบเทียบหรือสนับสนุนผลงานวิจัยอย่างสมเหตุสมผล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

สถิติเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จากการนำตัวเลข ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องในการวิจัยมาเพื่อวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้หลักการและวิธีการทางสถิติ สถิติแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เป็นสถิติที่ใช้สรุปหรือเป็นการบรรยายลักษณะของข้อมูล ที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมจากประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่สนใจ รวมทั้งใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยผลที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนานั้นจะสามารถบอกได้เฉพาะลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำผลการศึกษาไปสรุปหรืออ้างอิงกับกลุ่มตัวอย่างอื่นได้

2. สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการประมาณค่าและทดสอบสมมติฐานของการวิจัย โดยอาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น แล้วจึงนำผลสรุปของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดหรือเรียกว่า ค่าสถิติ (statistics) มาสรุปหรืออ้างอิงถึงลักษณะของประชากรทั้งหมดหรือเรียกว่า พารามิเตอร์ (parameter) ได้

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นถึงลักษณะของสถิติที่แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานนั้น สามารถจำแนกสถิติที่ใช้ในสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานได้ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในสถิติเชิงพรรณนา แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่
  - 1.1 สถิติที่ใช้อธิบายลักษณะของตัวแปร เป็นสถิติที่ใช้สรุปหรือเป็นการบรรยายลักษณะของข้อมูลที่ศึกษา เพื่อพรรณาลักษณะเชิงปริมาณของข้อมูล เช่น ค่าต่ำสุดและสูงสุดของรายได้ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม และค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำนมดิบต่อตัวต่อวันของแม่โครีดนม เป็นต้น โดยทั่วไปสถิติที่ใช้ ได้แก่ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง การวัดการกระจายของข้อมูล และการแจกแจงของข้อมูล
  - 1.2 สถิติที่ใช้อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปร เป็นสถิติที่ใช้วัดความสัมพันธ์ของตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไปว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด และมีความสัมพันธ์ในลักษณะใด เช่น การหาความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักโคกับเปอร์เซ็นต์ซาก และการหาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณอาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรกับน้ำหนักตัวสุกร เป็นต้น สถิติที่ใช้ ได้แก่ การทดสอบไคสแควร์ (chi-square test) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation) และการวิเคราะห์ความถดถอย (regression analysis) เป็นต้น
2. สถิติที่ใช้ในสถิติเชิงอนุมาน

สถิติเชิงอนุมาน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ สถิติพารามेटริกและสถิตินอนพารามेटริก ดังนี้

  - 2.1 สถิติพารามेटริก (parametric statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการสรุปอ้างอิงค่าสถิติที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างไปสู่ประชากรทั้งหมด (พารามิเตอร์) ทั้งนี้ ในการใช้สถิติพารามेटริกนั้นจะต้องใช้กับข้อมูลของประชากรที่มีการแจกแจงแบบปกติ และมีความแปรปรวนของข้อมูลประชากรที่ไม่แตกต่างกัน

2.2 สถิตินอนพาราเมตริก (nonparametric statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการสรุปอ้างอิงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างไปสู่ลักษณะของประชากรโดยไม่อ้างอิงค่าสถิติที่พารามิเตอร์ ทั้งนี้ ในการใช้สถิตินอนพาราเมตริกนั้นสามารถใช้กับข้อมูลประชากรที่มีการแจกแจงแบบใดก็ได้ รวมทั้งสามารถใช้สถิติในกลุ่มนี้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเล็กได้

สถิติเชิงอนุมานจึงเป็นสถิติที่นำไปใช้ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ โดยนำค่าสถิติที่คำนวณได้จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างไปประมาณค่าพารามิเตอร์ซึ่งเป็นลักษณะของประชากร และสถิติเชิงอนุมานยังสามารถใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ t-test F-test และ Z-test

นอกจากนี้สถิติเชิงอนุมานสามารถนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ได้จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างและสรุปอ้างอิงไปยังประชากรได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้แก่ การทดสอบไคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ความถดถอย เป็นต้น

*****

<p>กิจกรรม 1.3.1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถิติมีความสำคัญต่อการทำวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ในชั้นตอนใดบ้าง 2. ในการเขียนรายงานผลการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องใช้สถิติในเรื่องใดบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 1.3.1

1.....

.....

.....

.....

.....

2.....

.....

.....

.....

กิจกรรม 1.3.2

1. สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานมีความแตกต่างกันอย่างไร
2. จงยกตัวอย่างสถิติที่ใช้ในการวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง การวัดการกระจายของข้อมูล และการแจกแจงของข้อมูล

บันทึกตอบกิจกรรม 1.3.2

1.....
.....
.....
.....
.....

2.....
.....
.....
.....
.....

แนวตอบกิจกรรมหน่วยที่ 1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

ตอนที่ 1.1 การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

แนวตอบกิจกรรม 1.1.1

1. การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์มีความสำคัญใน 2 ด้านหลักๆ ได้แก่ ด้านข้อมูลวิชาการ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์
2. แนวทางการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่
  - 1) การวิจัยด้านพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์สัตว์
  - 2) การวิจัยด้านอาหารสัตว์
  - 3) การวิจัยด้านการจัดการการสุขภาพและสุขภาพสัตว์
  - 4) การวิจัยด้านผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์

แนวตอบกิจกรรม 1.1.2

1. ตัวอย่างของจรรยาวิชาชีพของนักวิจัยที่สำคัญ มีดังนี้
  - นักวิจัยต้องมีจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน
  - นักวิจัยต้องมีอิสระทางวิชาการ โดยไม่มีอคติในทุกขั้นตอนของการวิจัย
  - นักวิจัยต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย
2. สภาวิจัยแห่งชาติได้มีการกำหนด "จรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์" ขึ้น เพื่อให้ให้นักวิจัยและนักวิชาการได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ในการใช้สัตว์อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเป็นผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสัตว์ อย่างแท้จริงรวมทั้งเพื่อให้การวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ของประเทศไทยมีมาตรฐานระดับสากล

*****

ตอนที่ 1.2 ข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

แนวตอบกิจกรรม 1.2.1

1. ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์สามารถจำแนกตามแหล่งที่มาของข้อมูลได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้
  - 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) หมายถึง ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากแหล่งข้อมูลโดยตรง อาจได้จากการสอบถาม การสัมภาษณ์ การจัดบันทึก การสำรวจ และการสังเกต โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือบันทึกที่ได้จากแหล่งข้อมูลโดยตรง
  - 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) หมายถึง ข้อมูลที่ได้มีการรวบรวมไว้เรียบร้อยแล้ว โดยข้อมูลนั้น อาจจะมีการนำไปประมวลผลแล้วหรือไม่ก็ได้ ซึ่งผู้ใช้ข้อมูลไม่ได้ไปสำรวจเอง เช่น ข้อมูลทางสถิติของหน่วยงานราชการที่ได้รวบรวมไว้เป็นรายเดือน รายปี เป็นต้น
2. ข้อมูลสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ในขั้นตอนของการกำหนดหัวข้อการทำวิจัย การเตรียมการวิจัย การดำเนินการวิจัย และการเผยแพร่ผลการวิจัย

แนวตอบกิจกรรม 1.2.2

1. การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศจากต้นแหล่งของข้อมูลโดยตรง แต่การการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมินั้นจะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มีการรวบรวมข้อมูลหรือประมวลผลไว้เรียบร้อยแล้ว
2. การนำข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งที่มาใดๆก็ตามมาใช้ในการวิจัยนั้น ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาเลือกใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ดังนี้
  - 1) ข้อมูลและสารสนเทศจะต้องมีความถูกต้อง เช่น ได้มาจากทฤษฎีต่างๆ ที่ผ่านการพิจารณาและพิสูจน์จนเป็นที่ยอมรับแล้วหรือมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือได้
  - 2) ข้อมูลและสารสนเทศที่จะนำมาใช้นั้นควรอยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้ง่าย
  - 3) ข้อมูลและสารสนเทศจะต้องมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ
  - 4) ข้อมูลและสารสนเทศมีความสมบูรณ์และมีข้อเท็จจริงที่มีความสำคัญครบถ้วน
  - 5) การได้มาซึ่งข้อมูลและสารสนเทศจะต้องใช้วิธีการและการสืบค้นสารสนเทศที่ถูกต้อง

*****

ตอนที่ 1.3 ข้อมูลและสารสนเทศในการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์

แนวตอบกิจกรรม 1.3.1

1. สถิติมีความสำคัญต่อการทำวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ ตั้งแต่ขั้นตอนการทบทวนวรรณกรรม การวางแผนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานผลการวิจัย
2. ในการเขียนรายงานผลการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องใช้สถิติในการนำเสนอผลงาน การสรุปผลงานวิจัย และการอภิปรายผลการวิจัย

แนวตอบกิจกรรม 1.3.2

1. สถิติเชิงพรรณนา เป็นสถิติที่ใช้สรุปหรือการบรรยายลักษณะของข้อมูล ที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมจากประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่สนใจ โดยผลที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนานั้นจะสามารถบอกได้เฉพาะลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำผลการศึกษาไปสรุปหรืออ้างอิงกับกลุ่มตัวอย่างอื่นได้ แต่สถิติเชิงอนุมาน เป็นสถิติที่ใช้ในการนำผลสรุปของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดหรือเรียกว่า ค่าสถิติ (statistics) เพื่อนำไปสรุปหรืออ้างอิงถึงลักษณะของประชากรทั้งหมด หรือเรียกว่า พารามิเตอร์ (parameter)
2. ตัวอย่างสถิติที่ใช้ในการวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง การวัดการกระจายของข้อมูล และการแจกแจงของข้อมูล
  - 1) สถิติที่ใช้ในการวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง เช่น ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่ามัธยฐาน และค่าฐานนิยม
  - 2) สถิติที่ใช้ในการวัดการกระจายของข้อมูล เช่น ค่าพิสัย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน
  - 3) สถิติที่ใช้ในการการแจกแจงของข้อมูล เช่น ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด

*****

แบบประเมินผลตนเองหลังเรียน หน่วยที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์”

คำแนะนำ ขอให้นักศึกษาอ่านคำถามแล้วเขียนวงกลมล้อมรอบข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

---

1. การวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสัตว์ให้มีมูลค่าที่เพิ่มขึ้น เป็นการวิจัยที่มีความสำคัญในด้านใด
  - ก. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์
  - ข. ด้านวิชาการ
  - ค. ด้านเทคโนโลยี
  - ง. ด้านองค์รวม
  - จ. ด้านเศรษฐศาสตร์

2. แนวทางการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ในข้อใดที่มีความสำคัญต่อคุณภาพและปริมาณของผลผลิตสัตว์
  - ก. การวิจัยด้านผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากสัตว์
  - ข. การวิจัยด้านอาหารสัตว์
  - ค. การวิจัยด้านการจัดการสุขภาพและสุขภาพสัตว์
  - ง. การวิจัยด้านพันธุ์สัตว์
  - จ. การวิจัยด้านปรับปรุงพันธุ์สัตว์

3. หน่วยงานใดมีบทบาทสำคัญในการให้นิยามของจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์
  - ก. กรมปศุสัตว์
  - ข. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
  - ค. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
  - ง. กระทรวงยุติธรรม
  - จ. กระทรวงวิทยาศาสตร์

4. ข้อใดไม่ใช่จรรยาวิชาชีพของนักวิจัย
  - ก. มีจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน
  - ข. ทำวิจัยอย่างเต็มความสามารถด้วยความเสียสละ ขยัน และอดทน
  - ค. มีอิสระทางวิชาการ

- ง. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย
- จ. มีสุขภาพร่างกาย

5. ข้อมูลปฐมภูมิได้มาด้วยวิธีการใด

- ก. การค้นคว้าข้อมูลสถิติจากห้องสมุด
- ข. การค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
- ค. การขอข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้แล้ว
- ง. การจดบันทึกจากข้อมูลสถิติ
- จ. การสำรวจหรือจดบันทึกจากแหล่งข้อมูลโดยตรง

6. สารสนเทศจากแหล่งตติยภูมิคือข้อใด

- ก. วิทยานิพนธ์
- ข. บรรณานุกรม
- ค. วารสาร
- ง. พจนานุกรม
- จ. รายงานสถิติ

7. เพราะเหตุใดผู้วิจัยจึงต้องตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

- ก. เพื่อความถูกต้องของผลการวิจัย
- ข. เพื่อเลือกสถิติมาใช้วิเคราะห์ให้ถูกต้อง
- ค. เพื่อตรวจสอบจำนวนข้อมูลให้เพียงพอ
- ง. เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- จ. เพื่อเลือกโปรแกรมการวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับข้อมูล

8. สถิติมีความสำคัญต่อการวิจัยทางการจัดการการผลิตสัตว์ในขั้นตอนใดมากที่สุด

- ก. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ข. การวางแผนการเก็บข้อมูล
- ค. การนำเสนอข้อมูล
- ง. การวิเคราะห์ข้อมูล
- จ. ถูกทุกข้อ

9. ข้อใดคือสถิติที่ใช้ในการวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง

- ก. ค่าพิสัย
- ข. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- ค. ค่ามัธยฐาน
- ง. ค่าร้อยละ
- จ. ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด

10. สถิติในข้อใดที่ใช้ในการสรุปอ้างอิงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างไปสู่ลักษณะของประชากรโดยไม่อ้างอิงค่าสถิติที่พารามิเตอร์

- ก. สถิติเชิงเปรียบเทียบ
- ข. สถิติเชิงอนุมาน
- ค. สถิติเชิงพรรณนา
- ง. สถิติพาราเมตริก
- จ. สถิตินอนพาราเมตริก

เฉลยแบบประเมินผลตนเองหน่วยที่ 1

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ข	1. ก
2. ข	2. ก
3. จ	3. ข
4. ค	4. จ
5. ก	5. จ
6. ก	6. ข
7. จ	7. ก
8. ข	8. จ
9. ค	9. ค
10. ง	10. จ

บรรณานุกรม

- ศิริลักษณ์ วงส์พิเชษฐ. (2550). การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศทางการเกษตร. ใน เอกสารการสอนชุด
 วิชาการระบบสารสนเทศและการวิจัยเพื่อการจัดการการผลิตสัตว์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ (ออนไลน์) ค้นคืนวันที่ 1 กันยายน 2558 จาก
 เว็บไซต์ไว้ที่: <http://ict.dld.go.th/th2/index.php/th/>.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมวิชาการเกษตร (ออนไลน์) ค้นคืนวันที่ 1 กันยายน 2558 จาก
 เว็บไซต์ไว้ที่: <http://www.doa.go.th/itc/>.
- สุจิตรา หังสพฤกษ์. (2557). สถิติเพื่อการวิจัยทางการจัดการทรัพยากรเกษตร. ใน ประมวลสาระชุดวิชาวิจัย
 ทางการจัดการทรัพยากรเกษตร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2556). จรรยาวิชาชีพอิจิทัลและแนวทางปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4 . โรงพิมพ์
 แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ออนไลน์) ค้นคืนวันที่ 1 กันยายน 2558 จาก เว็บไซต์ไว้ที่:
<http://www.oae.go.th/main.php?filename=index>.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2554. จรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ (ออนไลน์) ค้น
 คืนวันที่ 1 กันยายน 2558 จาก เว็บไซต์ไว้ที่:
http://www.nrct.go.th/th/Portals/0/data/2558/07/w_297.10.pdf.
- อารีย์ ัญญกิจจานุกิจ. (2550). การสืบค้นสารสนเทศทางการเกษตร. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการระบบ
 สารสนเทศและการวิจัยเพื่อการจัดการการผลิตสัตว์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อารีย์ ัญญกิจจานุกิจและสาโรช คำเจริญ. (2550). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบสารสนเทศและการวิจัยทาง
 การเกษตร. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการระบบสารสนเทศและการวิจัยเพื่อการจัดการการผลิตสัตว์. นนทบุรี:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.